

АНОТАЦІЯ

Виділено первинну культуру ембріональних клітин земляного джмеля (*Bombus terrestris*). Випробувано різні методики дезінтеграції клітин і визначено найефективніший метод – метод первинних експлантів. На чутливість до вірусу деформації крил та вірусів комплексу гострого, ізраїльського паралічу і кашмірського бджолиного вірусу перевірено клітини хребетних тварин: курячі фібробласти, клітини ліній MDCK, MDBK та Vero. Клітини були інфіковані розведеним вірусомісним матеріалом, проінкубовані протягом 72 годин, після чого забарвлені розчином кристалічного фіолетового і проінспектовані за допомогою світлового мікроскопа, а культуральне середовище перевірено на наявність вірусних РНК. Морфологічних змін інфікованих клітин в порівнянні з контрольними не виявлено. В культуральному середовищі не виявлено РНК вірусів. Випробувані клітини хребетних виявились не чутливими до цих вірусів.

Кваліфікаційна робота викладена на 49 сторінках, ілюстрована 5 таблицями та 22 рисунками. Список використаних джерел включає 51 роботу.

Ключові слова: культура клітин комах, віруси бджіл, чутливість клітин ссавців до вірусів бджіл.